СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 4. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 5. січня, 1929. VOL. XXXVII. No. 4. Jersey City, N. J., Saturday, January 5, 1929. THREE CENTS.

ПАКТ КЕЛОГА В СЕНАТІ

ДЕМОКРАТИ ЗАЯВЛЯЮТЬ, ЩО ДОГОВІР НЕ МАЄ НІЯКОГО ЗНАЧІННЯ. І РЕПУБЛИКАНЦІ ПРОТИ НЬОГО.

ВАШИНГТОН, 4. січня. — Договір Келога в справі постановлення війни поза законом стрічає щораз нові трудноші. В першу чергу виступають проти нього в сенаті демократи, кажучи, що він без значіння та що шкода кад ним дебатувати. Републиканці хочуть знову поробити застереження з огляду на доктрину Монро. Сенатор Бора виголосив двогодинну бесіду в обороні договору та заявив, що договір не нарушує доктрини Монро і дає Злученим Державам змогу вести оборонну війну.

ЗГОДИЛАСЯ НА МИРОВИЙ СУД.

20 АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ ПІДПИШУТЬ ДОГОВІР.

ВАШИНГТОН, 4. січня. — Міжнародна Конференція американських держав для згоди і мирових судів, що радить у Вашингтоні від 10 грудня, осягнула те, що 20 американських держав згодилися підписати договір у справі вирішування непорозумінь між собою дорогою мирових судів. Злучені Держави, Куба і Панама згодилися підписати договір у цілости, а инші держави поробили деякі застереження.

ГИЛБЕРТ ПРИБУВ ДО АМЕРИКИ.

НЕ ХОЧЕ ДАТИ НІЯКИХ КОМЕНТАРІВ У СПРАВІ СВОГО ЗВІТУ ПРО ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН НІМЕЧЧИНИ.

НЮ ЙОРК, 4. січня. — До злучених Держав прибув на двотижневий побут ґенеральний репараційний агент Паркер Гилберт. Сейчас на кораблі обступили його репортери і хотіли довідатися дещо більше про його послідний звіт про Німеччину, в якім він підніс, що Німеччина є в силі сплачувати репараційні рати. Цей його звіт викликав остру критику з боку німецької преси. Гилберт заявив, що рапорт не був оголошений в цілости і тому вийшло непорозуміння. За тиждень появиться друком цілий рапорт і тоді в Німеччині перекоkаються, що він брав у звіті все під увагу, а між тим і заграничні німецькі довги, про які Німцям найбільше ходить. Ніяких подробиць щодо звіту Гилберт не давав, заявляючи, що не хоче випереджувати недрукованого ще звіту.

АМЕРИКАНСЬКИМ КОРАБЛЯМ НА ДОПОМОГУ.

ВІДБИРАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКУ ПОЧТУ КОРАБЛЯМ ЛІНІЇ КУНАРД, А ПЕРЕДАЮТЬ КОРАБЛЯМ АМЕРИКАНСЬКИМ.

НЮ ЙОРК, 4. січня. — Департамент почти відкликав усю американску почту, що мала відійти на трох кораблях лінії Кунард, кромі тих листів, що були вислані до Европи, Африки і Західної Азії з виразним занзаченням, щоби їх вислано кораблями Кунарда. Всю ту почту передано кораблеви Балтик, що належить до Гвайт Стар Лайн.

Кажуть, що це сталося наслідком корабельної конкуренції, яка наступила в послідних днях між Кунард Лайн і американським корабельним підприємством на лінії Ню Йорк-Гавана. Офіціяльно дають до пізнання, що це сталося тому, щоби піднести матеріяльно американські підприємства.

РЕПУБЛИКАНЕ ПРОТИ РУЗВЕЛТА.

НЕЗГІДНІ З ЙОГО ПРОПОЗИЦІЄЮ ЩОДО ВИБОРУ ҐОВЕРНОРА НА 4 РОКИ.

ОЛБАНІ, 4. січня. — Насуваються перші хмари. По інавґураційній уґодовій промові Рузвелта видавалося, що демократичний ґовернор дасть собі раду з републиканською більшістю в стейтовій леґіслятурі. А виходить інакше. Рузвелт хоче довести до зміни стейтової конституції в той спосіб, щоби ґовернора вибирати на чотири роки, а не на два, як це було досі. Над тим уже працював Смит. Дволітний період замалий, щоби можна було за такий короткий час перевести в життя важні реформи. Так думав Смит, такої думки і Рузвелт. Але інакше думають републикане. Вони рішучо проти цього. Рузвелтови прийдеться звести боротьбу і віддати справу під загальне референдум, що він правдоподібно і зробить.

ПУБЛИЧНІ ДОВГИ МАЛІЮТЬ.

ВАШИНГТОН, 4. січня. — В послідній році виносили публичні довги Злучених Держав $18,036,352,451.81, а сього року $17,309,749.135.86. Виходить, що довги спали за один рік на $726,603,315.

ФУЛЛЕР ВІДІЙШОВ.

КИНУЛИ ДО НЬОГО НА ВІДХІДНІМ КНИЖКОЮ: „ЛИСТИ САККА І ВАНЦЕТТІ".

БОСТОН, 4. січня. — Ґовернор Алвен Т. Фуллер уступив, а на його місце прийшов Аллен. Коли Фуллер покидав ґовернорський дім уже як приватний ситезен і всідав до автомобілю, Гарденер Джексон, лідер оборонців Сакка і Ванцеті, кинув йому книжку, затитуловану: Листи Сакка і Ванцетті. За ґовернорства Фуллера згинули Сакко і Ванцетті на електричнім кріслі.

ЖІНКИ НЕ НАДАЮТЬСЯ ДО ПРОФЕСІЙ.

ОСОБЛИВО ДО ПРАВА, МЕДИЦИНИ І ТИМ ПОДІБНИХ ПРОФЕСІЙ.

НЮ ЙОРК, 4. січня. — Нюйорський адвокат Ізидор Дж. Крезель мав публичний виклад, призначений жіночому питанню. Він говорив, що жінка була довгий час рабинею, а тепер здобула у відносно короткім часі повно прав. Але що з того, коли вона не в силі з них користати. Тому жінці треба тепер відпочати і більше підготовитися, щоби використати це, що вже їй признали. Він думає, що жінка не надається взагалі до многих професій, як от медицина чи право. Зате вона незрівнана телефоністка чи тайпрайтистка.

РІЗДВЯНІ КОЛЯДИ НА РАДІО.

Громадянин **Дмитро Щербанюк** з Канади, котрий перебуває тепер в Ню Йорку буде співати різдвяні коляди зі стації W-E-A-F в понеділок 7 січня, о год. 10.30 рано.

Другий раз буде співати в середу 9 січня о 4 год. пополудні зі стації: W-G-B-S.

НОВА СЕЛЯНСЬКО-РОБІТНИЧА ГРУПА В СТОРОЖИНЦІ.

У Сторожинци (на Буковині) утворилась окрема робітничо-селянська група, що йде в часі виборів з робітничо-селянським бльоком. На чолі її стоїть визначний колишній український соц.-демократ Лупуляк.

„Форвертс", с.-д. орган, накидується на Лупуляка, закидуючи йому всякі неморальні зчинки й денунціює цілу групу як комуністичну перед румунською владою.

ВИСТУПЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН З ЦАРАНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Українські селяне Серету й Сторожинця відкололися від національно-цараністичної румунської партії і прилучилися до хліборобської партії д-ра Лупу. Причиною цього кроку українських селян є занадто правий курс теперішньої партії цараністів.

ВІДНАЙДЕННЯ ЧЕРЕПА БУДДИ.

З давен давна в одній з буддійських святинь на острові Цейльоні переховується: зуб Будди, котрому поклоняється цілий буддійський світ.

В останніх днях наспіла вістка з Індій, що буддійські жреці відкрили череп основника їхньої релігії. В святині Бешавару почато направки і в глибині 10 метрів під святинею найдено підземну кімнату, на котрої стінах плєскорізьби представляли життя Будди. По середині кімнати найдено порфіровий бльок, а на ньому дуже добре захований урну з бронзу й написами в старинній мові палі. Жреці відчитали ці написи: цю урну віддано з наказу князя Упанієкі і в них заховані найдорожчі в світі тлінні останки. При відчиненню урни найдено золоті бляхи й три начиння, в котрих містилися кріги. Написи на золотих бляхах (рівнож в мові палі) пояснювали, що кости походять з черепа Будди. По оглядинах виявилося, що це кости людського черепа. Вістка ця викликала небудене заінтересування.

УКРАЇНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД ПОЛЬЩІ ВІДШКОДОВАННЯ.

Львівські українські установи, котрі потерпіли від польських погромів в день 1 листопада, зажадали від ради міністрів у Варшаві звороту страт у висоті 1,500,000 золотих ($177,000).

Українські установи у своому домаганню стверджують, що хоч погроми тревали три дні, влада до того не мішалась і що польські студенти прилюдно до вини призналися. Коли польська влада відмовиться покрити страти, то справа піде перед Лігу Націй у Женеві і Постійний Суд Міжнародної Справедливости в Газі, столиці Голяндії, де виявиться, що Польща не спосібна вдержати ладу і порядку в окупованих краях, та що там не влада править, а товпа, себто що в Польщі, як і колись, царить анархія.

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ.

PROTEST AGAINST POLISH OUTRAGES.

—o—

BRIDGEPORT, PA.,

UKRAINIANS PROTEST POLISH OUTRAGES.

NORISTOWN TIMES HERALD of December 29, 1928, reports:

LODGE PROTEST POLISH OUTRAGES

Ukrainian Organization Asks Secretary Kellogg to Use Ifluence to Prevent Sufferings.

In an appeal sent Secretary of State Frank B. Kellogg, the St. Michael Ukrainian National Society No. 15, of this borough, asks Mr. Kellogg to use his influence with the Polish government to "reduce the sufferings of Ukrainian people under Polish rule," who they claim are subjected to "outrages" by attaches of the Polish government.

The letter is appended:

Hon. Frank B. Kellogg,
Secretary of State,

Washington, D. C.

Honorable Sir:

"The St. Michael Ukrainian National Society, No. 15, of Bridgeport, Pa., at its monthly meeting, held in December, 1928 at Ford and Union avenue, Bridgeport, protested against the merciless persecution of Ukrainian people by the Polish Government.

"On November 1 the Ukrainians of Lemberg arranged a procession to one of the cemeteries to decorate the graves of the fallen heroes of the war. After a brief service in the Ukrainian Catholic Cathedral the procession started for the cemetery and on its way was attacked by Polish police and Polish chauvinistic mobs, causing riots in which hundreds of defenseless Ukrainians were shot and wounded, some fatally.

"We appeal to you hereby to use your influence with the Polish goverment and reduse the sufferings of our people under Polish rule.

"Respectfully yoyrs,

"Theodore Holobeny, president; Julian Kusznir, treasurer; Wasyl Puchta, secretary."

THE PHILADELPHIA RECORD, of December 31, 1928, reports:

UKRAINIANS ASK KELLOGG TO STOP POLISH ATTACKS.

NORRISTOWN, Pa., Dec. 30 (Special). The St. Michael Ukrainian National Society of Bridgeport has asked Secretary of State Kellogg to use his influence with the Polish Government to "reduce the sufferings of Ukrainian people under Polish rule," who are said to be subjected to "outrages" by attaches of the Polish Government.

"On November 1," the letter to Secretary Kellogg said, "the Ukrainians of Lemberg arranged a procession to one of the cemeteries to decorate the graves of fallen heroes of the war. On the way to the Catholic cathedral they were attacked by Polish police and Polish chauvinistic mobs, causing riots in which hundreds of defenseless Ukrainians were shot and wounded, some fatally."

ГУЦУЛИ В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Клич „за українську мову з школі і в громадському житті", що охопив усіх Українців, котрі живуть під Румунією, найбільше підхопили Гуцули, переводячи скрізь по громадах ухвали, домагаючися заведення української мови по школах.

ВИСОТА ЛЕТУ ПТАХІВ.

На основі дослідів виказано, що ластівки, качки, гуси, журавлі й инші птахи, що відбувають більші й довші лети, летять на висоті 300—750 метрів.

АРЕШТУВАННЯ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

Черновецький „Час" з 21. листопада подає відомість про свіжі арештування українських культурних і громадських робітників як по містах, так і на провінції цілої України. В Київі арештовано митрополита української православної автокефальної церкви Василя Липківського, Володимира Чехівського, його брата Миколу і поверх півтори сотні инших українських громадян, між якими є інжинір Григорій Крутій, проф. музики Петро Артемович, Гнат Колцуняк і инші. В Полтаві арештований єпископ Юрій Жеребко, колишній богослов духовної семинарії в Чернівцях, кількох священиків української церкви та проф. історії Щепатів. В Житомірі арештовано єпископа Орлика та всіх священиків української православної автокефальної церкви. По селах арештовано не лише культурних робітників, але також богато свідомих селян. З причини браку місця по вязницях чекісти замикають арештованих по церквах.

Причини арештувань незнані нікому.

ВИСЛІД ВИБОРІВ НА ЗАКАРПАТТІ.

В неділю, 2. грудня, відбулися в Чехословаччині вибори до краєвих і окружних рад. На Закарпатській Україні вислід виборів слідуючий: чеська аграрна партія одержала 56,077 голосів, комуністична партія 48,763, союз мадярських партій 32,749, автономний земледільський союз (Куртяківці) 25,764, соц. демократи Закр. України 10,078, чехословацькі соц. демократи 6,412, чехословацькі народні соціялісти 6,851, християнсько-народня партія (Волощини) 8,922, трудова партія (Гагатко) 5,671, чехословацькі промисловці 11,478, жиди-аграри 14,283, жиди-сіоністи 6,828, чехословацькі народні демократи 8,766. Разом усіх голосів 242,663.

Із загального числа голосів правительственні партії дістали 105,208 голосів, а опозиційні партії 137,455.

Зблоковані куртяківці з Мадярами дістали три мандати, комуністична партія два мандати, соціялісти і Жиди сіоністи один мандат, зблоковані правительственні партії шість мандатів. Так, що на 12 членів є 6 правительственних, 6 опозиційних. А по національностям є: Українців 5 (між ними куртяківець русский), Жидів 3, Мадярів 3, Чехів 1.

Вибори, як доносять часописи, відбувалися серед страшного терору, підкупства й заливання виборців зі сторони правительственних партій.

В НІМЕЧЧИНІ НЕЗАДОВОЛЕНІ ЗВІТОМ ҐИЛБЕРТА

ЗВІТ ҐИЛБЕРТА, ГЕНЕРАЛЬНОГО АГЕНТА ПО ПЕРЕВЕДЕННЮ ПЛЯНУ ДОСА, ВИКЛИКАВ РІШУЧУ КРИТИКУ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 4. січня. — В свойому новорічному звіті американський банкир Ґилберт заявив, що Німеччина може тепер сплачувати репарації згідно з пляном Доса. Ця заява, зроблена напередодні перегляду всього пляну репарацій, викликала в Німеччині обурення.

Всі німецькі газети заявляють, що суми, які подав Ґилберт, правдиві, але вони не повні. Він не підрахував боргів приватних компаній, пороблених в останні роки, що звязані з репараційними виплатами. Німці числять, що борги Німеччини виносять 80 міліярдів марок, а це складає чверть вартости всіх багацтв держави.

Тому звіт Ґилберта вони вважають односторонним, складеним під впливом симпатій до Франції. В дійсности Німеччина, не руйнуючи свого економічного життя, не може платити таких високих репарацій, як платить тепер.

ФЕДЕРАЦІЯ В ЮГОСЛАВІЇ.

ВОЖД ХОРВАТІВ МАЧЕК ЗАПРОПОНУЄ КОРОЛЕВИ ПРОЄКТ ПЕРЕБУДОВИ ЮГОСЛАВІЇ НА ФЕДЕРАТИВНИХ ПІДСТАВАХ.

БІЛГОРОД (Югославія), 4. січня. — У звязку з крізою кабінету король висловив намір піти на уступки Хорватам. Він запросив до себе їх лідера Мачека для персональних переговорів.

Мачек має намір запропонувати королеви три проекти перебудови Югославії у федеративну державу. Перший проєкт передбачає повну автономію для Хорватів; другий — два рівнорядні королівства зі столицями в Білгороді та Загребі, й третій — розділ королівства на три самостійні области по зразку англійських доміній.

ВІЙСЬКА ПРОТИ ВАГАБІ.

ВОЙОВНИЧЕ АРАБСЬКЕ ПЛЕМЯ ВАГАБІ ЗНОВУ ЗАВОРУШИЛОСЯ.

БАГДАД (Ірак), 4. січня. — Знову утворилася неспокійна ситуація на кордонах Палестини, де Вагабі загрожують масакрою. Щоб не допустити до нового повстання, вислано правильні війська до міста Кербала, де кінчиться залізниця.

Звідти війська підуть на 100 миль в глибину арабської пустині для патрульки. Причина заворушень серед Вагабі є непорозуміння їх вожда з королем усіх Арабів.

АМЕРИКАНКА ЗНИКЛА В НІМЕЧЧИНІ.

ВИЗНАЧЕНО НАГОРОДУ ЗА ДОСТАВЛЕНІ ВІДОМОСТИ ПРО МИССИС ТОМАС.

БЕРЛІН (Німеччина), 4. січня. — Перебуваюча в Німеччині Миссис Томас з Филаделфії десь зникла без сліду ще 28. грудня. В той день вона пішла до міста дещо собі купити й уже не вернулася до дому.

Її муж призначив 250 долярів винагороди тому, хто дасть якінебудь відомости про місце перебування його жінки. Вся околична поліція шукає її. Поліційні собаки обнюхали весь Груневальдський ліс, але жадного сліду її не відшукали.

ЛЮТА ЗИМА У ФРАНЦІЇ.

ВЕЛИКІ ОПАДИ СНІГУ ЗАТРИМУЮТЬ РУХ ПОТЯГІВ.

ПАРИЖ (Франція), 4. січня. — Студінь охопила всю Францію. Зимно збільшується сильним північним вітром. Великі простори Франції покриті глибоким снігом, що дуже утруднює комунікацію на звичайних шляхах та залізницях.

Наслідком великого опаду снігу в Авіньонському районі всі потяги, що йшли до Парижа, спізнилися щонайменьше на вісім годин. Мороз не перестає кріпшати.

СТРАШНА БУРЯ В ЯПОНІЇ.

ВБИТО БАГАТО ЛЮДЕЙ, ЗРУЙНОВАНО МНОГО ХАТ, А СЕЛА ЗАЛИТО ВОДОЮ.

ТОКІО (Японія), 4. січня. — На південному березі Японії пройшла велика буря. Кількасот домів знищено й багато людей покалічено. Поки нараховано 56 осіб убитих підчас страшних поривів вітру.

Хвилі розбурханого моря залили великі прибережні простори. Рахують, що найменше двадцять сіл затоплені водою. Населення терпить страшну біду.

ТРОН ДОРОЖЧЕ РЕФОРМ.

АМАНУЛАГ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД РЕФОРМ, ЩОБИ РЯТУВАТИ СВІЙ ТРОН.

ЛОНДОН (Англія), 4. січня. — Афганський деспот переконався, що краще спокійно сидіти на азійському престолі, ніж заводити європейські реформи серед свого напів дикого населення. Щоби помиритися з повстанцями, він оголосив такі свої умови:

1) Замкне дівочу школу в Кабулі з огляду на вороже ставлення населення до жіночої освіти; 2) знову приверне свято на пятницю, як цього вимагає коран і 3) запросить до свого парляменту магомеданських мулів та повстанських вождів.

По відомостям повстанські лідери не згідні на таку пропозицію Аманулага, а вимагають більших гарантій, що всі віковічні звичаї краю не будуть порушуватися.

НАСЛІДУЮТЬ СВОЇХ УЧИТЕЛІВ.

ПЕКІН (Китай), 4. січня. — Китайська почта тепер має багато до роботи понеки населення звикне до зміни старовинного наависька міста „Пекін" на нове „Пепін". Стара назва значила „Північна Столиця", а нова значить „Північна Частина". Це зроблено тому, що тепер столицею північного Китаю є Нанкін,

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N

ПАДЕРЕВСКІ ПРО ЛЬВІВ

З приводу десятилітної річниці незалежної польської держави забрав слово Ігнаци Падеревскі, про котрого кажуть, що виграв Полякам державу на — фортепяні. Львівські Поляки запросили його до себе, щоби в його присутности святкувати здобуття Львова і польську побіду над Українцями.

Падеревскі до Львова не поїхав, але вислав своїм землякам привітне письмо, в якім представляє польську оборону Львова як найшляхотнішу в світовій історії подію, повну геройства, якого собі рівного історія досі не знала. Річ ясна, що Падеревскі думає тільки про польське геройство. Іншого він не знає. Політикуючий музика хвалиться, що походить родом з української землі, що виріс серед „Русінуф" і говорить русінською мовою. Що більше. Падеревскі виступає як учений історик. Він категорично перечить навіть і тим польським ученим, що тої думки, що Львів заложений — „Русінамі". Опираючись на однім темнім місці з літописи Нестора, музика фантазує, що Поляки це відвічні господарі галицької землі й оснувателі Львова.

Та ми не будемо довше застановлятися над тими мудрощами польського музики, над якими похитувати буде головою кожда грамотна людина. Ми тільки хочемо піднести те, що саме того рода люде мали рішаючий вплив на тих великих державних мужів, що відбудовували Польщу. Під впливом Падеревского висилали держави антанти амуніцію і війська тоді, коли важилася наша судьба, коли ми, окружені зі всіх сторін ворогами, проливали кров в обороні своїх прав і своєї землі. Бо ото в тім пропамятнім письмі почуває себе Падеревскі до обовязку подякувати антанті, а зосібна комендантови Роулингсови, членови англійської місії, що видобув у французькій місії в Пешті два поїзди з амуніцією, які прибули під Львів у січні 1919 року, в найбільш критичній для Поляків хвилі, коли українські сили вже брали цілковиту перевагу. А далі дякує Падеревскі ще й американському ґенералови Кернанови за те, що він як представник Вилсона особисто інтервенював в Народній Польській Раді в Познані в справі негайної висилки допомоги польським силам у Львові. В той спосіб американський ґенерал, опертий о авторитет Вилсона, змусив сам центральний польський уряд подбати про те, щоби львівські вшехполяки могли вдержати Львів і мати змогу продовжувати мартирольоґію українського народа під Польщею по сегоднішний день. Таку прислугу зробила Америка Вилсона Українцям, будучи під впливом таких „учених" істориків і диппльоматів як Падеревскі.

ЗГРАЯ ВОВКІВ

Иншого порівнання не находиш, коли починаєщ думати над відношенням всіх верств, кол і ґруп Москалів до українського визвольного руху. Всі московські ґрупи на еміґрації, починаючи від найлівіших соціялістів і кінчаючи найчорнішими монархістами, гризуться між собою гірше ніж зграя вовків, що йде за тічкою. Там десь в „Соціялістіческом Вестніке" Дан, чи хто инший, а там в „Дні" Керенський, чи инші прихвостні цього збанкротованого „куміра русской революції"; десь в „Последніх Новостях" Мілюков, а далі в „Рулі" Гесен, чи Струве у „Возрожденії", або навіть Шімкін в „Новом Русском Слове", або Окунцов в „Расвете" і т. д. Гризуться між собою до нестями за найменьшу тактичну, чи програмову відмінність. Всі праві й ліві, всі чистокровні Москалі й „тоже русскіе", чи таки свої „рідненькі Малороси" і всі инші, для яких „єдіная і неделімая Росія" є укохана, омріяна „обетованная земля", або „святая святих", хоч вона вже давно збанкротована й осмішена, обпльована й виставлена на всесвітний глум такиж „своїм власним народом". У своїм ґуртковім, чи партійнім хусидстві вони готові, здається, один другому горло перегризти; але коли справа торкається інтересів поневолених народів бувшої Росії, а особливо України, то тоді вони всі кидаються, мов скажені вовки, на „сепаратістов", „ізменнікаф Расії" і „царя православнава маскавскава".

З вискаленими зубами, з налитими кровю очима, вони впиваються своїми іклами в тіло й душу кожного Українця, що хоч словом загикнеться за свої національні права. Це тому, що Українець вбиває їх тічку — Велику Росію.

Московщина для них не існує. Вона порожній звук, вона „пустоє место". Обшарпана й обмизгана з народними масами, яких свідомість ще не далеко відійшла від свідомости печерної людини, Московщина, звичайно, не зможе показатися без сорому на світовій арені, не зможе показатися рівноправною й рівнорядною серед культурної семї европейських народів. Отсього единонеділімовці бояться, цього вони жахаються. Коли вони цього й не розуміють, то вони інстинктовно відчувають це, а інстинкт у примітивних людей розвинений надзвичайно сильно й часто штовхає їх на неймовірно героїчні подвиґи.

Отой інстинкт примітивної маси гнав Москалів на Україну за хлібом. Вони йшли „бити хахла", бо інстинктовно відчували, що коли „хахол" своєю працею, своїм хлібом не нагодує вічного ледацюгу, „рускаво челавека", то йому доведеться тяжко й уперто працювати, щоби здобути собі шматок хліба, а вже годі просити „Хріста раді", або вимушувати всіма засобами від Українців „падаянія" на недорід, на „погорельцов", на безземельних і т. д.

Кожен з Москвинів інстинктовно відчуває, що Московщина без України це кінець мріям Москалів про „малоросійськіе кісельние береґа да пра рекі". Так лише уявляє собі примітивний тупоумний московський нероба Україну та ролю її в російській державі. Не робити хотілося московському мужикови, а бавитися з своєю „бабой на палатях". Для нього робота, то страшна кара Божа, а не труд всеблагословляючий, як для Українця. І коли йому здається, що Україна нарешті відірвалася від Московщини, що шпихлір вже замкнений для московського нероби, то його охоплює страх перед роботою, страх перед голодом і це жене чорні московські орди на Україну, щоби опанувати її багацтвом, а головне: опанувати працею її населення.

Цей самий інстинкт страху череди, отари чи табуну диких ослюків викликає осатанілі напади проти українського національного руху всіх московських журналістів, публіцистів, учених, громадських і партійних діячів. Вони звикли пишатися українською культурою, культурою старої Руси, серед держав світа. В шатах роскішних, що дала тисячлітня історія старої культурної Київської чи Галицької держави, вони похожають перед иншими народами й тепер їх кидає в жах, коли вони чують з української сторони, що Москалі крадене видають за своє власне. Вони бояться, щоби Україна не роздягнула їх зі всієї величности „Велікай Русскай Культури" і не показали всьому світови їх огидну, московсько-татарську зіструпявілу наготу.

Тому то вони так брутально й дико ведуть боротьбу зі всіма проявами українського національного руху. Тому то вони такою жовчю й блювотою плюють на все те, що Українці називають своїм.

Тим вони хочуть застрашити нас, чи сплюгавити перед світом. Але дуже помиляються. Українське національно-державне відродження йде, хоч може тепер і повільною, але нестриманою й твердою ходою. Від того поступу здрігається вся Европа, увесь світ. Хоч ще може слабо, але вже чують всі культурні народи, що до них в лави йде ще один великий і сильний культурний член. Кожен крок України наперед, то крок Московщини назад в Азію. Тому то так Москалі наладають на нас, але ми з того лище сміємося. Ми тепер дивимося з жалем і з огидою на великана, що вже зломаний, що вже не встані боротися, але тільки махає помелом замісць бувшого меча. Хай русоцентристи лають Українців скільки хотять; їх лють це наслідок безсилля, а ми йдімо далі вперед до свого відродження, до боротьби й визволення. Перед нами ще довга і тяжка путь, але ми її пройдемо з упертістю „хахла", як самі наші вороги кажуть про нас.

ПАРИСЬКА ХРОНІКА

(Еміґрантські настрої).

Тяжко жити Українцеви-еміґрантови в Парижі, де його трактують як чужинця, тай ще підкреслюють це на кожному кроці. Мені за свій, не так то ще довгий вік, прийшлося побувати в багатьох краях, але ніде так не далося відчути, що я в чужині, як у Франції.

За прикладом далеко не ходити. Для всіх і кожного відомо, що якби чужинці виїхали з Франції, то половина французької індустрії мусілаби припинитися.

Колиб Американці, Анґлійці, Еспанці та Скандинавці не приїздили до Франції дивитися на сліди їхньої історії, то питання, чи не всі ґотелі та каварні припинилиб свою діяльність.

І разом з тим Француз люто ненавидить чужинців.

Правда, чужинці заховуються не так, як чужинці, але треба терпіти, бо з них Француз живе й відкладає сантіми до панчохи.

Українці не турбують Французів. Тихо, мирно працюють по фабриках і час від часу лише сходяться поговорити, пригадати минуле.

За те Ляхи не хочуть відставати від Французів ні в чім. Деби яке убийство не було, все побачиш прізвище Поляка в ґазеті. Дуже енерґійний народ.

Не сидять спокійно й Москалі. Оце сьогодня лише арештували Літвінова, брата большевицького дипльомата. Обвинувачують його в фальшуванню чеків, щось аж на мілїон долярів. Але не в тім справа, що большевик Літвінов злодій і шахрай; инакше й бути не могло. Головне те, що арештовано його на просьбу таких самих шахраїв з Москви. Коротше кажучи: злодій у злодія палицю вкрав.

Крім того це свідчить, що для большевиків ніхто не дорогий. На жаль, знаходяться такі Українці тут, які вірять червоним і оббивають пороги большевицької амбасади. В своїй наївности вони думають, що вони большевикам на щось потрібні. Правда, потрібні, але лише для розвалу української еміґрації.

Останній рік в Парижі царствує начальник поліції на прізвище Кяпп, котрий не балакає з червоними, а тільки вживає діла. Сотні й сотні большевиків, насланих комінтерном, вже виїхали з Франції в супроводі негостинних жандармів.

Були між ними й Українці. Але оце перед кількома днями шеф поліції знов запропонував комуністам покинути границі Франції.

На цей раз Українцями-комуністами оказалися поворотці (сменовеховці), яким все таки не всміхалося їхати на Радянську Україну. Але робити не було що. Треба було шукати якогось захисту в „робоче-крестянськой власті". Коли вони звернулися лише за пашпортами до большевицького посольства, то звідти їх просто нагнали. І це такі, які стояли близько большевицького часопису.

Про менчу рибку й згадувати нема що. Тих і до посольства не допустили.

До речі, посольство. Маю я звідти одного знайомого, зі „сменовеховцов". Попросив якось його дістати в посольській бібліотеці нових ґазет та журналів українських. Він обіцяв дістати. Але коли я його побачив у друге, він безсильно розвів руками:

— Нічево, кромє русскаво... Толька па рускі...

Отака українізація. Тай хто там її вестиме й хто читатиме якісь українські журнали та ґазети, коли склад посольства й консульства є: з Жидів на 75% та Москалів на 25%.

* * *

Більшість еміґрантів вже пустили коріння, призвичаїлися до мови, звичаїв, устаткувалися по фабриках і тягнуть робітниче життя. Не цураються й громадської роботи, але охота до неї пропала через роботу польських запроданців.

В суботу, 17. грудня, відбулося протестаційне віче проти польських насильств в Галичині. Промовляв голова протестаційного комітету Василь Бобрів. Присутніх було небагато через брак доброї реклями. Зібрано сто вісімдесять франків, які переслано до Галичини.

Спочатку заснування комітету і представники польонофільської громади мали взяти участь, але в звязку з останніми заходами Поляків в Чехах предсдавника відкликано, а відомий „князь Токаржевський" (Поляк), про якого французький адвокат, оборонець убийника С. Петлюри, Торес, сказав на суді, що він іменований в князі соціял-демократом, цинічно заявив на зборах тризубські громади: „Який там погром, нічого там не було".

„Оборонці"-ж в особі брата Микити Шаповала відповіли оригінально: „Ви-ж, пане Бобрів, не брали участи в протесті проти засуду Атаманчука й Вербицького, то чому-ж ви вимагаєте від нас участи?"

Таким чином тільки націоналісти, Українська Громада у Франції (бульвар Лятур-Мобурґ) та студенти протестували проти вандалізму Ляхів.

* * *

Перед кількома тижнями заснувалася тут спілка українських малярів, яких в Парижі можна рахувати близько 30. Більшість з них вчиться по тутешних мистецьких школах, инчі знов працюють і удосконалюються. З них не можна пройти мимо, щоб не відмітити ґрафіка Бутовича, який ще не сказав свого останнього слова в штуці й котрого вважають спадкоємцем Нарбута. Злидні, як звичайно в Українців, не дають, на жаль, йому цілковито віддатися мистецтву; треба думати про засоби на життя.

Першим проявом діяльности спілки є урядження концерту та видання спеціяльного альманаху.

Кілька зборів, що відбулися, свідчать про те, що це товариство незабаром набере сили й розвинеться в солідну орґанізацію.

* * *

Цікаву історію розповів один з близько стоячих до „Тризуба". Як відомо, цей орґанчик плекає польську опінію серед купки здеморалізованих Українців і всіма можливими способами затирає те, що роблять Ляхи на українських землях.

Так от хронікар приніс бувшому послові в Празі Славінському замітку про надужиття Чехів на Прикарпатті. Звичайно, Славінський відкинув. Тоді хронікар пробував доказати потребу поміщення, посилаючись на терпіння нещасних Карпаторосів.

— Пане Славінський, вони-ж там гинуть. Гине український народ, не можна мовчати.

Славінський, як і треба було надіятись від українського посла, відповів:

— Знаєте, краще хай гинуть і загинуть.

* * *

Польонофіли, щоби чимнебудь пошкодити протестаційному вічу, урядили разом з Грузинами баль, на якому прийшло до бійки. Подаю цю замітку тому, що „Тризубці" вважають себе шляхтою супроти решти еміґрації. А яка то „шляхта", коментарів непотрібно.

* * *

Ще одна новина останніми днями зачала кружляти по Парижу. Героєм її є відомий бандит Денікінської епопеї, ґенерал Шкуро (це по благородньому; на Кубані колись його звали просто Шкура). Так от цей панок найшов якихсь Німців і так їх вговорив, що ті дали йому гроші на повстання на... Україні. Підтвердженням цього те, що Шкуро ще перед кількома днями ходив босяком, а сьогодня пиячить з повіями та сипле гроші.

Цим, звичайно, й скінчиться все „повстання".

Арґус.

Париж, 19. XII. 1928.

Генрих Міллер.

ТАЙНА ЗДОРОВОГО І ДОВГОГО ЖИТТЯ.

(Гумореска)

Коли мені було трицацять літ, впала мені в руки перша статистика: „Жонаті — стояло там, — жиють пересічно 10.5 літ довше ніж нежонаті". Це мене просвітило. І я затямив собі це число.

Пізніше я читав у часописи: „Антінікотина": „На основі дослідів доказано, що ті, що не курять, жиють довше 12.3 літ ніж ці, що курять".

Мій стрийко, що курить ніби фабричний комин, прочитав це також і пробурмотів: „Скажім, що хтось, хто ніколи не курив, умре на 83-ому році життя. Який є нині спосіб, щоби доказати, що колиб він курив, то був би дожив найбільше 71 літ, що?"

— Стрийку, статистика виказує, що...

— Дай мені спокій з тою статистикою! Чи може некурець відкурити назад своє життя на пробу, щоби осягнути цю ріжницю, що?

Видно було, що мойому стрийкові не до статистики.

Колиж я хотів дати обезпечитися, сказав аґент, що повний абстінент платить меншу суму, ніж пяниця.

— А чому?

— Це дуже просто, — сказав аґент і добув із кишені статистику. — Прочитайте осьтут самі, що абстіненти жиють довше на 9.7 літ ніж інші люди!

— Гм, на жаль, не можу мати претенсій до тої малої премії та до того довгого життя, тому позвольте, що запишу собі це число.

Пізніше сказав мені вчитель каліґрафії, що „людина, яка спить правильно перед північю, жиє на основі його статистичних виказів пересічно 11.5 літ довше, ніж ті, що сплять пополудні". То також було правда, бож скажіть, чому вчитель каліґрафії фальшував би статистичні викази?

Незабаром бачив я із життєпису Вевямина Франкліна, що хто встає рано правильно, додає так 13.801 літ до звичайного життя. А що це число було обраховане в трох децимальних місцях, то певно не було там помилки.

На афіші міських молочарень прочитав я товстим друком, що хто пе кефір, продовжує собі життя на 5, хто пе йоґурт, продовжує тесаме життя на дальших 7.3 літ, а „Мілерова система" додає пересічно до життя браїї 7.6 літ. Воно загально відоме, тож я не потребую довго доказувати цього.

Але новиною для мене було це, що оповістив один професор у „Гиґієні". А саме, що веґетаріянин переживає мясоїдника на повних 14.8 літ. Далі маю посвідку від купця, в якого я купував плетені сорочки. Він потверджує, що хто носить ці сорочки, продовжує собі життя на 3.8 літ.

Коли я довідався це все, було мені 23 роки. Я вважав цей вік за відповідний для зрахування тих чисел і я дістав такий вислід:

1.	Подружа продовжує життя на..	10.5 літ
2.	Некурці жиють довше	12.3 „
3.	Абстиненти продовжують собі життя	9.7 „
4.	Спання перед північю	11.5 „
5.	Раннє вставання..	13.[illegible] „
6.	Кефір і йоґурт ..	12.3 „
7.	Мілерова система	7.[illegible] „
8.	Веґетаріянізм ...	14.8 „
9.	Ношення плетених (сіткових) сорочок	3.8 „
	Разом	91.53 л.

Той статистичний виказ предложив я міському здоровному урядові та дістав повідомлення, що все згоджується.

Алє я визначаюся критичними прикметами, тож постановив собі ще дати розслідити ці висліди. Пішов я до приятеля.

— Слухай, — кажу — ти є приятель усякого поступу?

— О, прошу, — сказав мені та боронився лівою рукою, а правою з вдоволенням приняв поздоровлення.

— Добре, осьтут статистичний виказ!

— Що за виказ?

— Тайни довгого і здорового життя.

Глянув на виказ і сказав:

— То знамените! Дай його сюди, зараз його розгляну.

— Я й прийшов за цим, любий приятелю. Зробиш найбільшу прислугу науці, як справдиш це!

— Зроблю це! — сказав одушевлено — тож добре: Не курити, не пити, не — ну, а ти?

— Я задля контролі буду робити наперекір цьому всьому!

— Задля контролі?

— А так, щоби ми знали, скільки ти літ будеш жити довше, ніж я.

— Дуже добре! Але послухай, таж ти так віддаєш себе в жертву науці!

— Роблю це дуже радо!

— Я не менше — знаєш, ми повинні би це відсвяткувати „Під синім волом".

— „Під синім волом"? Гм, то мабуть мусітиму зробити сам, бо на основі здоровної табельки, відсилаючої табельки, відсилач 3-тий, розумієш...?

Поглянув на діл на 3., а я ствердив, що продовження його життя стало вже виявлятися трохи видовжуванням його лиця.

Але в честь приятеля хай буде сказано, що з тої пори придержувався строго девятикратних приписів для продовжування життя, майже так строго, як я навпаки. А ми ще були би значно збогатили урядову статистику досвідним вкладом тіла і життя, колиб... приятель не помер був у другій половині року. Без якихсь очевидних причин. Ми ломили собі голови, чому, як то? Одначе не дослідили ми того.

Мій стрийко говорив, що мій приятель помер із надмірного здоровля. Бо надмірне здоровля для людини гірше ніж ніяке здоровля. Та це небилиці. Інакше бачив би, що мій приятель згідно з урядовою статистикою мав дожити сто сім і вісім десятих літ.

Шкода, шкода, що помер передчасно!

Гадаю, що лише з недбалости!

Переклав **М. Недільський.**

ПОШУКУЄМО 65 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В АНСОНІЇ І ДЕРБИ, КАНЕТИКУТ, ПЕРЕСИЛАЄ ДО ОБЄДНАННЯ ЧЕРЕЗ СПОЛУЧЕНИЙ КОМІТЕТ ВСІХ МІСЦЕВИХ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ $400, ЩОБИ В ТОЙ СПОСІБ ПРИЛУЧИТИСЯ ДО ТОЇ СОТКИ УКРАЇНЦІВ, ЧИ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ, ЯКІ ЗМАГАЮТЬ ДО СЬОГО, ЩОБ УКРАЇНСЬКІ ІНВАЛІДИ У ЛЬВОВІ МОГЛИ СВЯТКУВАТИ СЛІДУЮЧИЙ РІК У СВОЇЙ ХАТІ, В ДОМІ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ, ПОБУДОВАНІМ ЖЕРТВЕННІСТЮ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ. ГРОМАДА НАША ПЕВНА ТОГО, ЩО З НАГОДИ РІЗДВЯНИХ СВЯТ АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ПОЛИНУТЬ ДУМКОЮ ПРИ СВЯТІЙ ВЕЧЕРІ У СТАРИЙ КРАЙ, А РАЗОМ З ТИМ ЗВОРУШИТЬСЯ НЕОДНО УКРАЇНСЬКЕ СЕРЦЕ І МИ ПЕВНО ЗНАЙДЕМО ДАЛЬШИХ 65 УКРАЇНЦІВ, ЩО ПОЖЕРТВУЮТЬ $100 НА ТУ БЛАГОРОДНУ ЦІЛЬ, ВИСИЛАЮЧИ ГРОШІ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

**OBYEDNANYE
P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.**

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

РІДНА ШКОЛА ЧИ СЕМИНАР У РИМІ?

В ч. 47. „Католицького Проводу", з дня 29. листопада м. р., появилася „Відозва до Впр. і Всч. ОО. Духовних Української Греко-Католицької Дієцезії в Америці".

В тій відозві говориться про гроші на закупно дому на семинар у Римі. Ціна дому виносить один міліон двіста тисяч лірів, або на американські гроші около $250,000. Греко-католицькі епископи кажуть, що того дому треба конечно, бо нашим питомцям булоби задалеко ходити на виклади до „Колеґії Пропаґанди", яка в осени переноситься до нового будинку на „Джанікулюм".

В тій відозві апелюється до священиків, щоби використали свята Різдва Христового і зібрали жертву на семинар. Завзивається шкільні діти, Братства Серця Ісусового, Братства Найсвятійших Тайн, щоби пішли з колядою на „Українську Колеґію".

Замітне і те, що в тій відозві згадується, начеб то „З Української Греко-Католицької Колеґії вийшли многі світлі одиниці, які занимали видні становища на церковній і народній ниві"...

Відносно сеї відозви треба звернути увагу на слідуюче:

Дійсно добре би було нам знати, котрих це славних людей виховала та Колеґія Пропаґанди. Ми знаємо, що вона виховує тепер целібатників і конкордатників, льояльних слуг Варшави, а про славних людей не чувати. І нема надії, щоби з Риму, з Колеґії могли виходити такі священики, що дбалиб про независимість прадідної землі і самостійність української держави.

З колядою повинні йти в кожній місцевости і діти і старші. Але не треба забувати, що заколядовані гроші потрібні на ріжні народні цілі тут в Америці, як рівнож в рідній, ворогами поневоленій, землі. Нашим дітям тут і в ріднім краю потрібна Рідна Школа, про яку не дбають ані в Римі, ані в Варшаві.

Маючи отже на увазі, що виховані в Римі, в чужім і ворожім нашому народови і нашій греко-католицькій церкві дусі, священики не принесуть ані народови, ані нашій церкві користи, але шкоду — як ми вже мали нагоду про те переконатися, — апелюємо до всіх чесних Українців Греко-Католиків в Америці, а в першу чергу до наших братів і сестер, членів української гр.-кат. церкви св. Петра і Павла в Клівленд, щоби в часі свят і завжди мали на увазі чисто народні потреби і їх своїми жертвами попирали. На колеґію в Римі не повинен від нас піти ні один цент. Нам треба виховувати борців, а не слуг римсько-варшавського конкордату.

Подумайте над тим, чесні браття і сестри, члени українських гр.-кат. церков в Америці і дайте свою відповідь епископам щедрими дарами, але дарами на **українські народні цілі** тут і в ріднім краю.

Бажаємо всім Вам веселих і щасливих свят Різдва Христового та щасливого Нового Року.

Матвій Притуляк,
Іван Милянич,
члени укр. гр.-кат. церкви св. Петра і Павла в Клівленд, О.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОСФОРД, О. Повідомляється всіх членів Бр. св. Михаїла, від. 235, що на річнім мітінгу 16-го грудня вибрано слідуючий уряд на 1929 рік: Петро Маховський, предс.; Лев Бобак, заст.; Ігнатій Кушнір, кас.; Михайло Денько, заст.; Николай Проць, секр.; Андрій Теплий, заст.; Іван Крупяник, доз. хорих. Мітінґи будуть відбуватися в 1-шу неділю по 10-тім в гали Укр. Нар. Дому. лени, що не платять до братської каси, будуть суспендовані за перший раз незаплачення своїх вкладок і при приниманню наново мусять заплатити 25 ц. кари. — Н. Проць, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БРУКЛИН, Н. Й.

Протестаційне віче.

В Брукліні виглядало так, що народне життя завмерло. Вже від довшого часу не було тут жадної народної маніфестації ні збірки на якусь народну ціль.

Щоби перервати той сон, а заразом і запротестувати проти ляцьких звірств у Львові, рішив Український Демократичний Клюб влаштувати загальне віче. І таке віче дійсно відбулося.

Дня 23 грудня, точно в означений час прибули на віче громадяни з подальших околиць, не було тільки наших місцевих. Поганий завівся в нашій громаді звичай, що люде приходять на концерти чи віча не на означений час, а яку годину пізніше. З тим треба вже раз покінчити і слідуюче віче чи виставу треба відбути точно в означений час. Інакше ніколи не буде порядку.

Віче отворив гром. Лесник і поставив на предсідателя гром. С. Заблоцького, котрий знова пояснив ціль віча і покликав на секретарів громадян: Петра Малицького (сина Йосифа) і Михайла Баглая.

Першим бесідником був гром. Григорій Бардак, теперішний предсідатель Українського Демократичного Клюбу. Бесідник зачав промову від сего, що щасливий той нарід, що має своїх великих людей і героїв, а ще щасливійший той, що вміє тих людей і героїв цінити. Український нарід має повно героїв, але, на жаль, не віддає їм ще такої пошани, як це їм належалося би. От саме нинішний день призначений для віддання пошани тим героям, що піднесли визвольні кличі в 1918 році і за них головами наложили, чи може й досі караються по ляцьких тюрмах. Сегодня ми зійшлися, щоби віддати пошану й тим, що в листопадові дні 1928 року заманіфестували у Львові наші державницькі стремління. Бесідник згадав за наших мучеників, замордованих Ляхами, вичисляючи Бесарабову, о. Ніжанковського, Підляшецького і других.

Д-р Л. Мишуга як другий бесідник представив присуднім наш національний взрив в 1918 році, його силу і розмах та ті сліди, які залишив той зрив на нашім розумінню дальшої революційної боротьби.

Бесідник представив широко останні події у Львові, виказуючи, в чім лежить варварство польської молоді, що нищила образи, друкарскі машини і книжки.

Д-р Мишуга розбирав основно всі способи, якими можемо звідси з Америки допомогти Рідному Краєви, а при тім згадав і за протест, який радив вислати до Ліґи Націй і уложити його так, щоби виказати на українсько-польськім конфлікті нездарність Ліґи в полагодженню найбільш пекучих проблемів, зазначуючи, що саме через ту нездарність Америка не має поважання до Ліґи і не думає до неї вступати.

Гром. Петро Малицький перечитав відповідні резолюції по англійськи і їх вислано до Ліґи Націй і Вашинґтону.

Предсідатель зарядив збірку на покриття коштів віча і на допомогу політичним вязням, а заразом уділив голосу гром. Лесникови.

Бесідник говорив про те, що Українцям навіть під Австрією жилося краще як тепер під Польщею. Та Польща нічого не вдіє мимо свого поліційського режіму, шибениць і тюрем. Наш нарід тепер більш просвічений, свідомий і зорґанізований. Тому й більший зможе поставити опір. Нам не можна навіть думати про якусь згоду з Польщею. Нам треба боротися з нею, доки не позбудемося польської неволі. І треба нам підпирати ту всю культурну чи економічну роботу, яка нас скріпляє і веде до визволення. Особливо треба нам підпирати революційну акцію.

Жертвували слідуючі: по 5 дол. Ст. Заблоцький, М. Турко; по 4 дол.: О. Антін Лотович; по 2 дол.: Гр. Бардак, І. Малик, Н. Лесник, В. Троць, Д. Масник; по 1 дол.: П. Малицький, М. Баглай, М. Заверуха, І. Коптюх, М. Шміґельський, Х. Леськів, Д. Скіцко, П. Дацко, Марія Савка, Д. Висоцький, П. Пелех, Н. Ковальський, П. Білоус, В. Пісkляк, П. Дикий, Д. Синюта, В. Галас, Т. Карплюк, М. Костів, Н. Харабарюк, М. Кіт, М. Шипот, А. Тижник, П. Когулька, І. Лебідь, Й. Задорецький, Д. Ковальський, Гр. Троць, С. Канюка, І. Каравець, Ю. Саламій, В. Возняковський, Гр. Сидор, 2 д.; дальше по 1 дол.: А. Волох, Д. Ємитанюк, Гр. Малко, А. Лесько, М. Братівник, Е. Литвин, Д. Кмита, К. Романик, І. А. Балко, Л. Кісь, К. Комаринець, М. Волічинська, Й. Лісник, Гр. Квік, І. Завадовський, П. Якулевич-Сеник, А. Палащук, С. Осоґ 2 дол.; І. Мудрик $1.20; Т. Сорока 50 цнт.; дрібними жертвами на руки І. Малика $5; на руки І. Каравця $1.80; Н. Н. 50 цнт. — Разом зібрано на вічу $87.00.

Сі гроші по обчисленню і відтягненню розходів будуть відіслані на призначені цілі для Рідного Краю.

П. Малицький,
М. Баглай, секретарі віча.

—o—

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Вистава „Запорожця за Дунаєм".

Цими днями шикаґовські Українці мали нагоду бачити, можливо перший раз, як слід відіграну оперету „Запорожець за Дунаєм", яку виставлено дня 16 грудня на Оклей вул. у галі української греко-католицької церкви. Головні ролі виконували: панна Гребенецька (Одарки) та її брат пан Гребенецький (Карася). Оперета була відіграна артистами знаменито, лише хор трохи не дописав. Всеж він цей раз далеко ліпше співав ніж раніше, коли співи хору в цій опереті скидалися на веселі монольоґи або куплєти.

В неділю, 23. грудня, заходом хору української православної громади „Боян", знову відіграно цю оперету співаками бувшої капелі Кошиця, що тепер перебувають в Шикаґо. На цей раз „Запорожця за Дунаєм" відіграно у великій шкільній галі Шопена.

Хор „Боян" під проводом Е. Королишина, це новосформований хор, якому булоби не під силу так скоро вивчити співи, що приходять в опереті. Але при співучасти та при проводі співаків з капелі Кошиця він вивязався добре.

Головні ролі виконали: Оксани — пані Копут, Одарки — пані Цимбаліст, Андрія — п. К. Щит і Карася — М. Костилюк. Притім орхестра також вивязалася добре, що надало виставі добрий оперетовий характер.

Виконавці головних роль дали гарні українські художні типи, що разом з їх чудовим співом надовго лишаться у памяти.

На виставі народу було багато. Хоч і великих витрат вимагала вистава оперети, всеж можна сподіватися, що лишиться певна сума й на українські добродійні цілі.

Мушу сказати, що завдяки своїй національній щирости співаки Кошиця користуються у нас признанням та симпатіями, тому не диво, що на виставу з їх участю прийшло таке велике число Українців.

Присутний.

ЗАМІСЦЬ СВЯТОЧНИХ ЖЕЛАНЬ НА РІДНИЙ КРАЙ.

Замісць висилки святочних желань зложили в редакції „Свободи" на Рідний Край слідуючі:

Ню Йорк, Н. Й.: К. Лисюк $5; по 2.: Д. Галичин, Е. Ляхович, М. Воробець, В. Кнігиницький, М. Близнак.

Йонкерс, Н. Й.: о. В. Споліґакевич $3.

Перт Амбой, Н. Дж.: Й. Буката $10 ($5 „Просвіта", $3 Рідна Школа, $2 боєвий фонд).

РОЗВОДИ В СТАРИНУ.

—o—

Розвід у правильній формі, себто обосторонний, знаний вже був на 600 літ перед Христом, у старинній Греції. В Атенах законодавство Сольона надавало і чоловікові і жінці право розійтися в означених випадках і на основі непорушних правил. Із Греції звичай розводу передістався до Італії, після того, як із Атен вернули римські посли. Вони принесли відтам перші правні основи, які опісля послужили за основу права дванацятьох таблиць.

Передтим лише чоловік мав право відправити від себе жінку. Жінка не мала такого права у відношенні до чоловіка. Головною причиною розводу майже все була бездітність. Крім того в Римі чоловік мав право відіслати жінку, коли зломила подружу вірність, накинула йому неправне потомство, вжила отруї проти когось із родини, надужила вина в його неприсутности або добиралася до його гаманця. Чоловік судив такі справи на спілку з родинною радою, що складалася із жіночих свояків. На випадок несправедливости або помилки мусів тяжко відпокувати, бо тратив ціле майно. Половина йшла для скривдженої жінки, другу половину складали в жертву богам. Може той гострий закон був причиною, що **на протязі 523 літ від оснування Риму не було ані одного розводу.** Щойно в дальших століттях розвід у римській державі стався звичайним і його вихісновували для найдрібніших причин. Цікаве, що батько міг приневолити до розводу свою замужну дочку, як це доказує скарга молодої жінки: „Коли ти гадав, що Квінт не гідний пошанівку, то чому ти дав мені його за чоловіка? А коли заслугує на пошанівок, то чому, не зважаючи на його та мою волю, хочеш нас розлучити?"

Жінкам римське право давало також нагоду жадати розводу, але звичайно забороняло їм це. Щойно в останніх роках істнування римської держави стали жінки користуватися тим правом так часто, що могли рахувати свої літа на основі скількости чоловіків, яких покинули. Не все було це нещастям. Один засуджений прогнаний на острів Лєсбос виговорився, що дуже хоче там бути, бо тоді він далеко від жінки. Коли про це довідалися судді, приказали йому вернути до дому та жити з жінкою.

У візантійській державі розвід перетривав далі. Юстініян у „Книзі законів" розглядає небезпеки, які повстають із невідрадного подружа: „Ми бачили подружа незгідливі, які щоби позбутися одно одного не боялися покористуватися отруєю й иншими нагальними засобами. Не розуміли, що діти зроджені з їх подружа повинні бути достаточною причиною, щоби вгасити взаїмну ненависть".

Справою подружа і розводу цікавилися й учені первісної церкви. Св. Августин був за нерозривністю подружа і його погляд переміг інші погляди. Пізніше в законодавстві щодо цього стали сумніватися. На початку XIII. століття легковажили найбільше закони володарі. І так коли в 1204. році Петро Араґонський оженився з ґрафською дочкою Де Монпеліє, мусів зобовязатися в подружім контракті, що ніколи з нею не розведеться.

На основі цивільного права можна було розвід дістати дуже легко, тому ділося богато надужить. Це налякало нісвь самих законодавців. У Парижі з кінцем XVIII. століття число розводів перевищило за рік число заключених подруж. Тому законодавці старалися утруднити розводи, обмежуючи його правні причини до чотирох: зрада з боку чоловіка, коли співвинну держав під подружим дахом, зраду з боку жінки, зле трактовання й чинні обиди, вкінці правосильний присуд на кару, яка наносила сором.

Введення розводів повинно було зменшити скількість нещасливих подруж. Одначе практика доказує щось противлежного. Розвід, замісць бути засобом, ліком проти лиха, часто стається викрутом. Сприяє замилуванню до змін і пригод, до вільної любови.

ПОЗІР! PERTH AMBOY, N. J. ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА СИЛАМИ ТОВ. „БОЯН"

— влаштовує —

ДНЯ 6-ГО СІЧНЯ (РІЗД. ХР.)

ГАРНЕ Й ВЕСЕЛЕ ПРЕДСТАВЛЕННЄ

„ГРИЦЬ МАЗНИЦЯ"

або ЗАМАНЕНИЙ МУЖ

в 3-ох діях

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ ПРИ СТЕЙТ СТРІТ.

Початок в годині 7-мій вечером.

Вступ 50 і 35 центів. Вступ для дітий 15 центів.

Хто в цей день хоче мати веселу забаву хай прийде на це представленне. — Комітет. 4

ДО АМЕРИКИ! Без ріжниці, чи Ви є американським горожанином, чи ні, Ваша жена і діти можуть приїхати до Америки. То саме відноситься до фармерських робітників. Продаємо шифкарти до всіх частей світа. Полагоджуємо всякі старокраєві і американські справи. Споряджуємо контракти купна і продажі, повновласти і т. п. Вишукуємо дати приїзду до Америки і назви кораблів.

ДОЛЯРИ ДО КРАЮ

пересилаємо почтою і телеграфічно по найтаньшій ціні.

ЛОТИ І ДОМИ

продаємо по дуже приступній ціні в першій українській оселі НОВА УКРАЇНА, Н. ДЖ.

По близші інформації заходіть або пишіть до наших офісів:

THE GLOBE SERVICE CORPORATION

30 EAST 7th STREET, або NEW YORK CITY,

T. J. HRYCEY CO.

329 SO. 4th STREET, PHILADELPHIA, PA.

Корпорація і бюра знаходяться під зарядом предсідателя ТЕОДОРА І. ГРИЦЕЯ з Филаделфії, Па.

Feen-a-mint
The Laxative
You Chew
Like Gum
No Taste
But the Mint
At Druggists—15c, 25c

ДОЛЯРИ

ПОСИЛАЄМО по значно зниженій ціні ПОСПІШНО І ТЕЛЕҐРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.

ДО АМЕРИКИ спроваджуємо жінок і дітей навіть до тих, що не мають горожанських паперів на підставі нового закона.

АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, паспорти та перміти.

ПРОДАЄМО ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бізнеси по дуже приступних цінах.

ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу 298—

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евню А), NEW YORK, N. Y.

ВЖЕ Є РЕКОРДИ ДЛЯ ІНТЕЛІҐЕНТНИХ СЛУХАЧІВ

Українці, котрі досі не задоволялись рекордами, що були видавані, то тепер певно вже будуть вдоволені.

ПОНИЩЕ ВИБРАНИЙ СПИС РЕКОРДІВ ДЛЯ ЛЮДЕЙ, ЩО РОЗУМІЮТЬ МУЗИКУ.

ВСІ РЕКОРДИ ВИДАННЯ BRUNSWICK

ДАРОМ КАЛЄНДАР НА РІК 1929 ХТО ВОЗЬМЕ 10 РЕКОРДІВ.

79002 ВЕЧЕРНИЦІ, часть I. Хазяйка, сольо, дівчата, хлопці співають Добрий Вечер.
ВЕЧЕРНИЦІ, часть II. Хлопці співають Віють Вітри, імітація бурі, аж до переґравки Закувала.
79003 ВЕЧЕРНИЦІ, часть III. Закувала та сива зазуля, ціла стара козацька пісня без вкорочення.
ВЕЧЕРНИЦІ, часть IV. Вороження, закінчення, наслідування бандури.

ВСІ ЧОТИРИ ЧАСТИ ВЕЧЕРНИЦЬ, КОТРІ ВІДОГРАЛА НАЙБІЛЬША СИМФОНІЧНА ОРХЕСТРА З 50 ОСІБ. ЦІНА ЛИШ 2 ДОЛЯРИ.

Чи маєте богато рекордів, чи мало, то не поминіть нагоди дістати ВЕЧЕРНИЦІ.

ДРУГІ ВИБРАНІ РЕКОРДИ:
57008 КАВКАЗЬКІ МЕЛЬОДІЇ, Іванова, 12-цалева, $1.00.
57007 МАРСЕЛЄЗА І ІНТЕРНАЦІОНАЛ, 12-цалева, $1.00.
59057 ЖУРАВЕЛЬ
ПОДІЛЬСЬКИЙ КОЗАК
59059 АРКАН
МЕТЕЛИЦЯ

Повищі 2 рекорди зроблені з мельодій до танцю, котрі зложив Василь Авраменко, український танцюрист. Рекорди по 75 центів.
59059 СКАЖИ МЕНІ ПРАВДУ І ЗАСВИСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ.
59066 ШИНКАР І ШИНКАРКА. Дуже весела рекорда.
59055 НІЧ НА УКРАЇНІ. П. Ґурський з парубками.
59054 ЖУРОЖ МОЯ, ЖУРО І ОЙ ДУБ ДУБА.
59029 УКРАЇНСЬКА ШУМКА І ЗАПОРОЖЦІ У СУЛТАНА.

Зараз замовляйте повищі рекорди, щоб на свята малисьте гарні рекорди заграти для гостей.

Міняємо рекорди лише БРОНСВІК І ВІКТОРА. НЕ ПОСИЛАЙТЕ АНІ НЕ ПРИНОСІТЬ НАМ ІНАКЦИХ.

Хочете мати календар даром, пишіть сьогодня по повищі рекорди. Хто залучить чек, дістане ще 100 голок даром. Адресуйте так:

SURMA, 103 AVE. A, NEW YORK, N. Y.

ДОЛЯРИ ДО КРАЮ

ВИСИЛАЄМО ТЕЛЕҐРАФІЧНО, РАДІОМ І ПОЧТОЮ.

Виплачуємо в американських долярах, по найнизших цінах від пересилок. Спроваджуємо родини до Америки і виробляємо всі потрібні папери для їх виїзду.

Продаємо шифкарти до краю і з краю на всі лінії.
Полагоджуємо всякі справи нотаріяльні тутейші і старокраєві.
Виробляємо контракти купна і продажі по дуже умірkованих цінах.
Еґзамінуємо абстракти, виробляємо морґечі, асекуруємо доми, меблі, автомобілі, виставові вікна, і т. и.

У всіх наведених повисше справах по інформації звертайтеся до УКРАЇНСЬКОГО БЮРА, на адресу:

МИХАЙЛО КЛИМ

2016 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВЯТОГО ОТЦЯ МИХАЇЛА

предкладає свої лікарства на слідуючі слабости:

РОСТИТЕЛЬ ВОЛОСЯ Д-ра КЛАРА

Ґарантуємо, що знищить порплі, застановить випад волосся і обновить новий ріст волосся на лисині. Пробна бутелька $3.00

МАСТЬ на еґзиму, лишаї і прищі на тілі Пачка $2.00

КРЕМ І МИЛО ДЛЯ КРАСИ ЛИЦЯ

від прищів, угрів, веснянок, морщин і слідів віспи. В пару днях лице молоде, чисте і гарне в женщин і мущин. Ціна $1.25

КРАСКА НА СИВЕ ВОЛОССЯ всіх кольорів. Нешкідливий. Бут. $3.00.

УСУНЕННЄ ВОЛОСЯ. Без бритви усуває волосся сейчас. Нешкідливий і чисто у мущин і женщин. $1.00.

СКЛАД ЛІЧНИЧОГО ЗІЛЛЯ І КОРІННЯ для женщин і мущин на внутрішні слабости та перестуду, жолудок і нечисту кров. Пачка $2.

ПІҐУЛКИ НА СОЛІТЕРА І ГЛИСТИ, (їх признаки) брак апетиту, тягість у грудях, нахил на воміти. Ціна $5.00.

РЕВМАТИЗМ. Натирання ревматизму, ломання тіла, рук, ніг і крижий. Бутелька $2.00

БАЛЬЗАМ НА КАТАР ЖОЛУДКА ґази, здуття, реґулює і чистить жолудок. Бутелька $2.00

БАЛЬЗАМ ТОНІК, чистить і будує кров, дає силу і апетит. Бут. $2.00

БАЛЬЗАМ НА КАШЕЛЬ, простуду, хрипку і задих. Бут. $2.00

Кромі наведених лікарств, приготовляємо лікарства на ріжні другі слабости для мущин, женщин і дітий. Пришліть гроші на лікарство, яке хочете, а ми сейчас вишлемо його. ПИШІТЬ ПО КАТАЛЬОҐ НОВИХ ЛІКАРСТВ БЕЗПЛАТНО. Пишіть ясно за вашу слабість. Лікарства посилаємо всюди. Гроші і письма адресуйте: 286—

ST. MICHAEL MEDECINE CO.

BOX 797, Dept. S. W., CHICAGO, ILL.

БАНКИТИР УМЕР

Комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб. — Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи".

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ЧИТАЧАМ СВОБОДИ!

Пришліть Ваші замовлення тепер а дістанете

РЕКОРДИ Columbia на СВЯТА

ВИБІР РЕКОРДІВ

КОЛЯДИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ.

КОЛЯДИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ.

10" 75 ц.
ХОР ІМ. ЛИСЕНКА З ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Дірігент А. Гела.
27155F (Дивная новина (Херувими Свят і Стань Дaвиде.

12" $1.25.
70013F (Слава в Вишних і Всяческая (Рождество Христове і По- над Вифлеемом.

СВЯЩ. К. КИРСТЮК, барітон з акомп. органа і дзвонів.
27110F (Рождество Твое, Христе, (Боже наш (Йордан.

УКРАЇНСКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА З КОЛЯДНИКАМИ.
70011F (Вертеп, часть 1. (Різдвяний образ) (Вертеп, часть 2. (Різдвяний образ)

МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, барітон.
27015F (На небі зірка (Всі разом співайте!

70000F (Бог Предвічний, часть 1. (Бог Предвічний, часть 2.
70003F (Отче наш (Вірую

УКР. ЦЕРКОВНИЙ КВАРТЕТ.
E4043 (Бог Предвічний (Христос родився.
E7307 (Нова радість стала (Небо і земля
E7308 (Радуйтеся усі люди (В яслах лежить, хор

10" 75 ц.
УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕРКОВНИЙ ХОР.
E7259 (Вселенная веселися (Ірод Цар

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон.
27068E (Бог натуру (Во Вифлеємі
27069F (Ой там на Йордані (Щедрий вечір нині
27077F (Сійся, родися, на щастя на здоровля (Пішла мати на границю

НОВІ УКРАЇНСЬКІ КОЛЮМБІЯ РЕКОРДИ

10" 75 ц.
о. М. МАРУЩАК, тенор.
27157F (Темна нічка, тай не видная (Ой зацвила калинонька

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон.
27156F (На фарми (Брехня

ДОБРЕ ПРОДАЮЧІСЯ, ОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ.

СВЯЩ. О. М. МАРУЩАК, тенор, з акомп. орхестри.
27147F (Помарніла наша доля, (О, не забудь.
27153F (Ой, не стелися хрещатий барвінку (Журож моя журо

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА, з акомпаньментом орхестри.
27149F (Вдовиця, (Старий як малий.

ПЕТРО ОРДИНСЬКИЙ, барітон з акомп. орхестри.
27151F (Гей гук, мати, гук (Розлилися круті беріжечки

ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА: Юстина Мусяла, Дорка Петрачко і Тимко Крукар.
27154F (Спросини, часть 1. (Спросини, часть 2.

12" $1.25.
70012F (Лемковске Весіля, часть 1. (Лемковске Весіля, часть 2.

10" 75 ц.
УКРАЇНСКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
27143F (Кума з міста їшла (Танець мого кума
27140F (Поправини в Америці, часть 1. і 2.

12" $1.25.
70007F (Укр. баль в Америці, ч. 1. (Укр. баль в Америці, ч. 2.
70009F (Українське весілля в Америці, часть 1. і 2.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон
27152F (Алилуя, я бом! (Стація „Зімна Вода".

Жадайте повного каталогу українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (C. O. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 110—

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
86 SECOND AVE., близько 5-тої ул., NEW YORK CITY
DEPT. S.
ФІЛІЯ: 2 WEST 32nd STREET, коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

УКРАЇНСЬКА МАСАРНЯ

Маємо на складі свіже свинське мясо (JERSEY PORK), свого виробу шинки, ковбаси свіжі і вуджені по умірковaній ціні.
Дякуємо за дотеперішнє поперття з закликом:
„СВІЙ ДО СВОГО"! 3-5
ВАСИЛЬ ЖУК
250 — 1st AVENUE, межи 14 і 15 ул., NEW YORK CITY.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

АНСОНІЯ, КОНН.

Збірка на концерті дня 18 листопада на будову дому для інвалідів і на ялинку.

По $25 зложили: Ліга Амер. Горожан, Тов. Запорожська Січ, Ансонія, Тов. Запорожська Січ, Дерби, гром. Калина Василь; Бундзяк Агафія $20; по $10: Бундзяк Агафія (збірка дрібна з Ню Гейвен, зложили дня 16 вересня на пікніку): по $1,00: Мельник М., Прухніцький Ів., Запарнюк Ол., Лабовська Анна; по 50 ц.: Стасишин Г., Ковальчик Т., Ротка Д., Войцеховська Марія; по 25 ц.: Боднар Ю., Суєанський М., Василик Т., Рошко Н., Свободзян В., Довгий М., Білоус А., Стасюк Йоанна, Вілочинська Софія, Климковська Анна, Рошка М., Пасічник В. Маруцак $1), Бр. св. Петра і Павла, Підбережняк Семен, Зборівська Анна, Иосифишин Іван; по $5: Братство св. Косми і Дамяна, Ярош Ф., Патинок Гр., Мерещак Ол., Демарецький Дм., Радзіх Ів., Мирон Ник., Суховерх Ан., Струк Ан., Ковтко Д., Скоцельний Ів., Пресковик Анна, Шенгера Катерина, Савчук Ф., Тута Н., Миссис Френк Дж. Болдвин, о. Ротко Ол., Концевич Ан., Концевич Анна, Лесьтяк Ан., Закручена Людвіна, Мацейовський М., Чернецький Г., Телепаник Г., Стасишин Г., Галичин Д., Захаревич Михайлина, Сестрицтво св. Єлени; по $4: Гульовський В., Зиновяк Ан., Кулявець Т.; по $3: Гульовський Ю., Тов. Укр. Молодіжи, Ню Гейвен (М. Мельник); по $2: Короташ Я., Вавро В., Шуран Ів., Мерещак Анна, Андрушків В., Винник Д., Мазурак П., Левицький Н., Брухівський М., Чупко С., Тутa Параня, Стадник Т., Стадник Анастазія, Москалюк Ол., Олесюк Марія, Кунцик А., Крук И., Рогач Ів., Саміла Н., Шеньгера И., Брухівський С., Литвин Ів., Прийдун Ів., Язлюк П., Підкова Маланка, Миссис Р. Стевенсон, Кушпінська Францішка, Катеновіч, Скирпан С., Мирон Бронislава, Студент М., Гірчаковський Т., Сидор Он., Корбеляк М., Кленцко Ефремій; по $1: Шуран С., Феленчак Н., Підбережняк А., Шуран В., Шуран Марія, Сенявський М., Карпиняк В., Глива В., Шкурат Д., Андрушків А., Шуран Катерина, Дудко П., Пиріг Анна, Падла А., Мельник Юлія, Труш К., Короташ Настя, Томцьо Анна, Климковська Анна, Махно Д., Кутна, Наджога Т., Владика С., Гарасійко Матрона, Дмитришин Ольга, Бильковська Марія, Брельо П., Жук Ів., Мерена Д., Хировська Стефанія, Примачук Анна, Балюк Євдоха, Гузій М., Винник Нелли, Верхолик С., Сирота Л., Ваніга, Демкар Анна, Загоруйко П., Ковтко Ольга, Барановський Ів., Захаревич Анна, Баволяк В., Мерещак Віра, Радзіх Люба, Левицька Параня, Ницот Я., Дидорчук П., Крупа П., Королишин Т., Гінз Фрозина, Владика П., Куц М., Бурбела Марійка, Барановський Т., Нецьо Ів., Десів Ю., Чупко Марія, Хомкович Марія, Гарасійко С., Ганчарик Ів., Дудканич Я.; Білик С. 50 ц.; не записано назвиск $5.40; дрібна збірка $3.41; Тов. Січ з Дерби, від членів $1.

Разом $470.31. — Від членів Тов. Січ, Ансонія (В. Вавро) $6. Разом $476.31.

Андрій Зиновяк, предс.; **Олександер Мерещак**, секр.; **Теодор Захаревич**, кас.

Увага: В списі є $5.40 зібрано, а не подано назвиск, тому просимо, хто зауважить, що нема його назвиска, нехай віднесеться до комітету, а ми радо спростуємо.

Замкнення.

Прихід:

Збірка від жертводавців	476.31
Зі спродажі тікетів ...	121.75
Зі спродажі соди	3.25
Разом	601.31

Розхід:

Вислано на будову дому інвалідів	400.00
Вислано на ялинку для інвалідів до Львова .	130.00
Оплата посилки до Львова	1.50
Загальний розхід при улаштованню концерту	56.73
Разом	588.23
Прихід	601.31
Розхід	588.23

Остає в касі з днем 21. грудня 1928. ... 13.08
Ол. Мерещак, секретар.

По перегляненню повисшого рахунку в день Листопадового Свята знайдено всьо в як найліпшім порядку.

Контролери:
Василь Калина,
Василь Вавро,
Афтан Ожинський.

СОЮЗОВЦІ! ПРИ СЬОГОРІЧНІЙ КОЛЯДІ НЕ ЗАБУДЬТЕ ЗА СВОЮ ВЛАСНУ ДОБРОДІЙНУ ІНСТИТУЦІЮ — СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

Zonite
For pyorrhea
For prevention against gum infections, use Zonite, the new powerful antiseptic. Also guards against colds, coughs and more serious diseases of nose and throat.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

ЯК ВИГЛЯДАЄ СЬОГОДНЯ ЦАРСЬКЕ СЕЛО?

Останній володар найбільшої колись у світі держави, бувшої Росії, цар Микола II, не любив величавих і багатих палат: його мрією була скромна сільська хатина.

Не дивиниця отже, що зимова палата в Петербурзі та терреми цариці Катерини ділали на нього притнічуючо. Коли тільки міг, покидав ненависний Петербург і замикався в скромному домику, що крився в гущавині непроходимого парку Царського Села.

В цьому домі находилися прості меблі, на стінах безвартісні образи й фотографії. В коридорах і кімнатах, не рахуючи сальону, де принимав цар дипльоматів і державних мужів, не було тапет. На стінах висіли ловецькі трофеї та деревляні тарілки, котрі жертвували самодержцеві підчас його поїздок піддані разом з хлібом і сіллю.

Кімнатки великих княжен і царевича лежали на поверсі — родичів на партері. Княжни спали по дві в одній кімнаті, царевич спав сам. Двері його кімнати провадили до кімнати вчителя.

Діти їли снідання окремо. Цар Микола приходив рідко на снідання. В малій їдальні ще сьогодня находиться накриття з останнього снідання. На середині стола біля кави і молока — філіжанки і тарілка з сухарями.

Цар занимав три кімнатки: з останньої, котра була його кабінетом, провадили двері до купальні, а звідси до подружньої спальні.

На підлозі біля ніг ліжка ще сьогодня можна побачити нічне біля цариці та хусточку, котрі вона покинула в хвилині відізду до Екатеринбурга.

На столі в царськім кабінеті досі лежать непогаджені листи з поля боротьби та книжки: „Парижська комуна" і „Тайни короля"; ця остання з закладкою на 164-тій сторінці.

Помешкання царевича складалося рівнож з трох кімнат, а це: спальні, забавової й шкільної кімнат.

В забавовій кімнатці досі находяться забавки, порозкидані по всіх кутках. Найбільше є там олованих стрільців і военних суден. В хвилині відїзду царевич почав маневри фльоти. На столику лежали три торпедовці, четвертий спочивав ще в скрині.

В апартаментах царевича лежать малі полковницькі одяги. Біля кожного з них мала шабля, шолом і пара шкіряних рукавичок. Цілі роки ждуть вони свого власника. Але дарма! Не діждуться.

CHILDREN OF THE MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE MENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL YOU IN THE JUVENILE DEPARTASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Газета „Радянське Життя", що виходить на Полтавщині, в ч. 109 подає таку допись:

В полоні у куркулів та бандитів.

Рашівський осередок комсомолу знав протягом довгого часу про систематичне неприпустиме й злочинне перекручування клясової лінії, ігнорування бідноти та організації комнезама, здійснення куркульських жадань і т. інш. А де осередок був **клясово глухим** до злочинів та боротьби між біднотою й глитаями-бандитами.

Коли розкрилася справа, комсомольський осередок разом з партосередком стали на дибки, захищаючи куркульські позиції, закидав селькорам Дмитеркові та Чернушенкові те, що вони, мовляв, брешуть і діють через „особисті рахунки".

Навіть й тепер деякі члени осередку, а також дехто з районового комсомольського активу **намагається** ревізувати вирішення ЦКК, а це стверджує правдивість висновку, що Рашівський осередок комсомолу попав в полон до куркулів, захищаючи їхні позиції.

Непробудне піяцтво, затиск...

Обстеження осередку виявило, що практична робота Рашівського осередку **квола**. В осередку панувало систематичне піяцтво. Бюро осередку та актив побутово розіклалися. Секретар осередку **Багацький** пяним бив комсомольців наганом, а одного разу навіть біг по селі з наганом в руках, вигукуючи: „Всю Рашівку переверну до гори ногами"...

Зав **АПВ** осередку **Пошивайло** піячив з позапартійними дівчатами. Актив вживав, адміністрування та свавілля, висловлював безпричинні догани комсомольцям. Так, наприклад, одному комсомольцеві бюро осередку поставило на увагу те, що той... не захотів принести якусь книжку зав АПВ Пошивайлові.

А район каже, що все гаразд.

Керівництво з боку райкому було поверховим. Секретар райкому **т. Андрієвський** 17-XI приїздив в Рашівський осередок і інструктував його по дрібних питаннях: обліку і навантаження. Він не дав жадних директив щодо рашівської справи, (тоді вже відомій).

Навіть на бюрі Р/к 21/XI т. Андрієвський доказував, що у нього в осередках „тишь і гладь".

Тепер вже ОК вжив деяких заходів щодо оздоровлення Рашівської організації ЛКСМУ. Знято тих активістів, „що вже достатньо проявили" себе. Заразом знято і секретаря Гадяцького райкому, що примиренцьки ставився до рашівських подій.

Для допомоги в роботі Гадяцької організації бюро ОК командирувало члена бюра на місяць.

А. Вайнтрауб.

— На тих перегонах, то виграю напевно. Біжить шість коней. Я порадив знакомим кождому іншого коня і вимовив собі двацять процент виграної.

— Пане доктор, які є вигляди на моє видужання?

— Знамениті, але на всякий випадок радив би я вам виставратися якусь довгу, кількатомову повість до читання.

На вулиці. — Як ся маєте, пане Коцюбка! Але як ви змінилися за той час, як я вас не бачив!

— Даруйте, але я не називаюся Коцюбка!

— Якже, це, то ви й імя змінили?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

АНТІН ВОРКУН, 308 Dorchester, East Montreal, Que., Canada, пошукує сестер Катерину і Юстину Гисик, котрі перебували в Ню Йорку. Пошукую у важній справі. Зголошення на повисшу адресу. 4-3

ФАРМА коло Скенектеди, Н. Й., 80 акрів, всі будинки, 8 коров, 3 коні, 150 курий, машини до роботи, пашi досить до нової. На продаж або в заміну за препертю в стейті New Jersey Ціна $8,000.00. Також маю доми, бизнеси і фарми до продажи або в заміну в Ню Бронзвік, Н. Дж. Коли що потребуєте, голосітся до свого на адресу: 304-9
WILLIAM SULEM,
Lincoln Highway, opp. Lincoln Gardens,
NEW BRUNSWICK, N. J. — R. 5.

Свій до свого! — Свій до свого!
ПАННА ЗОФІЯ ЛИЩАК
українська фризієрка
вдоволить всіх дівчат і женщин. Виконує всі роботи, як: марсел, пермамент-вейв, стриження та все, що входить в обсяг женської тоалети, по знижених цінах. Приходіть під ч. 608 — 2nd Ave., New York City, межи 33-ою а 34-ою ул. Tel. Caledonia 6371.

АГЕНТИ — $50 тижнево, продаючи сорочки. Не треба грошей ні знання. Комісове згори. Зразки даром. Madison Products, 562 Broadway, New York City. 286—

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглядaнням абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; переприводжує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

КАРЛАШ
КОНЦЕРТИ, ВИСТАВИ, ЛЕКЦІЇ.
381 CENTRAL PARK WEST N. Y. C.
TEL.: ACADEMY 3128.

ПАТЕНТИ
BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.
Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жадання, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас. Найвисші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

DR. ZINS
(СПЕЦІЯЛІСТ, ВІД 28 ЛІТ)
КРОВНІ, ШКІРНІ І НЕРВОВІ ХОРОБИ.
ЖОЛУДОК, КИШКИ, СЦИЯТИКА ЛЕГЕНІ, БРОНКІТІС, ШКІРНІ ВИКИДИ.
ЗАГАЛЬНЕ ОСЛАБЛЕННЄ ТА ДРУГІ ХОРОБИ УСПІШНО ЛІЧЕНІ.
МОІ ОПЛАТИ УМІРКОВАНІ. ПОРАДА ДАРОМ ДОВІРОЧНА.
ЕГЗАМІНАЦІЯ КРОВИ І X-RAYS.
110 EAST 16th ST. N. Y.
межи Irvington Pl. і Union Square
Денно 9—8 P. M. Неділі 9—4 P. M.

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 8073.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпиталя.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York.
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1929 р. 5 найновіших стінних календарів з світами на кождий день за $1
Оден календар 30 ц.
Ілюстрований каталог висилається на бажання. KULYNITCH PUB. CO., 418 E. 9th St., NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568